

جمعه 19 اردیبهشت 1399-14-رمضان 1441-8 می 2020

ارتحال عالم مجاهد و روحانی مبارز آیت‌الله "سید عبدالحسین لاری" (1303 ش)

ارتحال عالم مجاهد و روحانی مبارز آیت‌الله "سید عبدالحسین لاری" (1303 ش)، آیت‌الله سید عبدالحسین لاری در سال 1226 ش (1264 ق) در لار به دنیا آمد. وی بعد از اتمام دوره مقدماتی و سطح، راهی نجف اشرف گردید و در درس میرزای بزرگ شیرازی حاضر شد و اجازات متعدد اجتهاد دریافت نمود. آیت‌الله لاری پس از مدتی به دستور میرزای شیرازی جهت هدایت و رهبری مردم خطه فارس به لارستان رفت. ایشان در اولین گام، حوزه علمیه لار را تاسیس نمود و به نشر احکام اسلامی همت گماشت. حضور مجتهدی مانند آیت‌الله لاری، باعث کم نفوذ شدن مبلغان مسیحی و انزوای آنان گردید. ضبط و ثبت اموال حاکم دست نشانده، احداث کارخانه اسلحه‌سازی، آموزش نیروهای نظامی و امتناع از پرداخت مالیات به دولت مرکزی، گام‌های مهمی بود که به رهبری ایشان جهت ایجاد ملت اسلام برداشته شد. همچنین قیام وی در حمایت از مشروطه خواهان شیراز و رویارویی با نیروهای دولتی و همکاری با دلیران تنگستان در مقابله با متجاوزان انگلیسی از جمله فعالیت‌های این مجتهد جهادگر در راه استقلال مردم و اعاده شرافت اسلامی می‌باشد. در کنار فعالیت‌های سیاسی، از آیت‌الله لاری حدود چهل اثر فقهی، کلامی، فقهی - سیاسی، اصولی و... به یادگار مانده است. این عالم مجاهد سرانجام در 19 اردیبهشت 1303 ش برابر با چهارم شوال 1342 ق در 86 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و در شهرستان جهرم در محلی که هم‌اکنون به "مقبره آقا" معروف است به خاک سپرده شد.

فسخ امتیاز استعماری "کابیتولاسیون" توسط مجلس، شه‌ای ملی (1306 ش)، مفهوم عام حقوقی کابیتولاسیون، عبارت از نظام قضاوت کنسولی و برخی امتیازات و مصونیت‌های قضایی است که به موجب آن، اتباع یک کشور در صورت ارتکاب جرم در کشور مورد نظر از شمول قوانین جزایی و مدنی در قلمرو کشور میزبان مستثنی می‌شدند. حق کابیتولاسیون در ایران، اولین بار در معاهده ترکمنچای در سال 1206 ش در زمان فتحعلی شاه قاجار به روسیه داده شد و بعدها بسیاری از دولت‌های دیگر نیز صاحب این امتیاز شده و قضاوت کنسولی خود را بر دستگاه سیاسی و قضایی ایران تحمیل کردند. در سال 1297 ش، لایحه‌ای به تصویب رسید که به موجب آن حق کابیتولاسیون روس‌ها در ایران که تحت فشار زور و تهدید و تطمیع و برخلاف مصالح ملت ایران بوده است با استناد به قانون اساسی لغو شد. پس از لغو قرارداد کابیتولاسیون بین ایران و روسیه قراردادهای مشابه با کشورهای دیگر نیز ملغی گردید. اما کشورهای غربی همچنان به این امتیاز پایبند بودند تا این که مجلس شورای ملی در چنین روزی در نوزدهم اردیبهشت 1306 ش، الغاء کابیتولاسیون را اعلام کرد و به همه دولت‌هایی که از حق کابیتولاسیون استفاده می‌کردند یک سال وقت داد که در قراردادهای خود تجدید نظر و این امتیاز را لغو کنند. این قانون ننگین، یک بار دیگر در سال 1343 ش مطرح شد و به تصویب رسید که به سبب اعتراض امام خمینی (ره) به آن، آن حضرت را به ترکیه تبعید کردند. در نهایت کابیتولاسیون پس از پیروزی انقلاب اسلامی برای همیشه لغو شد.

تخلیه کامل ایران از نیروهای شوم و سابقه‌ساز، از پایان جنگ جهانی دوم (1325 ش)، پس از پایان جنگ جهانی دوم، ایران به شورای امنیت شکایت کرد که روسیه بر خلاف پیمان سه جانبه، ایران را تخلیه نکرده است و در امور داخلی کشور دخالت می‌نماید. شوری انتظار این شکایت را نداشت و درخواست تأخیر در رسیدگی را نمود. اما نمایندگان ایران، انگلستان و آمریکا با تعویق جلسه شورای امنیت درباره تصمیم در این موضوع مخالف بودند. شوری نمی‌خواست موضوع ایران جنجالی بین‌المللی علیه آن کشور باشد، بنابراین سفیر شوری در ایران کوشش زیادی برای توافق با مقامات ایرانی انجام داد. در نهایت موافقت نامه‌ای در مورد تخلیه ایران، نفت شمال و آذربایجان به امضاء طرفین رسید، تا این که سرانجام در روز نوزدهم اردیبهشت سال 1325 ش، تخلیه کامل ایران انجام گرفت.

حکمت مسلم ابن عقیبا، (ع) از مکه به سوی کوفه (60 ق)، اعزام حضرت مسلم (ع) از سوی امام حسین (ع) به جانب کوفه پس از نامه‌های پی‌در پی و دسته‌جمعی کوفیان به امام حسین (ع) و دعوت از آن حضرت جهت برپا نمودن حکومت اسلامی و مبارزه با یزید بن معاویه بود. مردم کوفه گرچه در ابتدا استقبال شایانی از مسلم بن عقیل (ع) به عمل آوردند ولیکن با تطمیع و تهدید حکومت عبدلله بن زیاد، سرانجام نماینده‌ای امام را تنها گذاشته و پس از مدتی حضرت مسلم بن عقیل به دست ابن زیاد به شهادت رسید.

ولادت "شیخ طوسی" دانشمند بزرگ اسلام و مؤسس حوزه علمی علمیه نجف (385 ق)، محمدبن حسن طوسی معروف به شیخ طوسی در 23 سالگی برای کسب علوم روز راهی بغداد گردید و در حوزه‌ای درس شیخ مفید و سید مرتضی جای گرفت. پس از رحلت سید مرتضی در سال 436 ق، شیخ طوسی پیشوای مذهب تشیع گردید و دوازده سال بعد از سید مرتضی، در بغداد زعامت شیعیان را برعهده گرفت. حلقه‌های درسی شیخ طوسی پذیرای صدها عالم فاضل شیعه و سنی بود و دانشوران بزرگی در حلقه‌های او پرورش

شهادت "بن‌الدین بن علی، بن احمد" معارف به "شمس‌ثانیه"، فقیه نامه، شعبه (965 ق.)
زین الدین بن علی بن احمد معروف به شهید ثانی در سال 911 قمری دیده به جهان گشود. او پس از مدتی علاوه بر فقه شیعه، نسبت به فقه سایر مذاهب اسلامی؛ نیز تبحر یافت. شهید ثانی به شهرهای مختلفی در شام، فلسطین، لبنان، مصر و آسیای صغیر سفر کرد و تشنگان علم و معرفت را مستفیض نمود. معاندین که تحمل این عالم فرزانه را نداشتند، طرح قتلش را ریخته و ناجوانمردانه او را در 54 سالگی به شهادت رساندند. از شهید ثانی آثار فراوان و متنوعی بر جای مانده است که "شرح لمعه"، "غایة المراد"، "مسائل الافهام" و "روض الجنان" از جمله آن‌هاست.

هفته‌ی کمک به محرومان و مستضعفان (15 تا 21 رمضان)
ماه مبارک رمضان، ماه دستگیری از مستمندان، فقیران و درماندگان است. گرچه انفاق در راه خدا در تمام ایام سال دارای پاداش و ثواب است اما در ماه مبارک رمضان دارای فضیلت برتری است؛ همچنان که رسول گرامی اسلام (ص) در خطبه شعبانیه فرمودند: «وتصدقوا علی فقرائکم و مساکینکم»- و بر تهیدستان و مستمندان جامعه خویش انفاق کنید- تا جایی که حضرت یکی از نامه‌های این ماه را «شهر المواساة»- ماه همدردی- نامیده و مردم را به حمایت و دستگیری از فقیران و مستضعفان فراخوانده است؛ لذا از تاریخ 15 تا 21 رمضان المبارک به عنوان هفته اطعام نیازمندان واکرام ایتم از سوی کمیته امداد حضرت امام خمینی(ره) نامگذاری شده است.

اعدام "انتوان لاهوت" به دانشمند فرانسه در حیات انقلاب کبیر فرانسه (1794م)
انتوان لاوازیه کاشف و دانشمند شهیر فرانسوی و از بنیان‌گذاران علم شیمی نوین، در 26 اوت سال 1743م در پاریس به دنیا آمد. وی در ابتدا رشته حقوق را به پایان رساند ولی به دلیل علاقه زیاد به علوم پایه، وارد این عرصه گردید. از این رو از جوانی زیر نظر استادانی ماهر، نجوم، گیاه‌شناسی و شیمی و زمین‌شناسی را به خوبی فراگرفت و در 25 سالگی به عضویت فرهنگستان سلطنتی علوم برگزیده شد. از این زمان بود که تحقیقات خود را بر روی شیمی و فیزیولوژی متمرکز نمود و به اکتشافات مهمی نائل آمد. لاوازیه در ضمن تحقیقات خود، هوا را تجزیه کرد و عناصر تشکیل دهنده آن را شناخت. او بدین ترتیب گاز اکسیژن و اهمیت آن را در عمل احتراق کشف نمود و هم‌چنین موفق شد، هوا را از ترکیب عناصر اولیه آن بسازد. او اولین کسی بود که ثابت کرد حرارتی که بدن دارد نتیجه احتراق کندی است که به طور مداوم در بدن ایجاد می‌شود. به مناسبت همین تحقیقات، او را بنیان‌گذار علم فیزیولوژی و بیوشیمی می‌دانند. وی پژوهش‌ها و آزمایش‌های گسترده‌ای در علم شیمی انجام داد آزمایش‌ها، قانون بقا و پایداری ماده را به اثبات رسانید. به موجب این اصل، هیچ چیز نه به خودی خود به وجود می‌آید و نه از بین می‌رود. این قانون پایه و اساس فرمول‌های مهم شیمی امروز است و طبق آن اگر دو یا چند عنصر با هم ترکیب شوند، عناصر دیگری به وجود می‌آید که وزنشان با وزن عناصر اولیه یکی است. لاوازیه نقش اکسیژن را در تنفس جانوران و گیاهان بیان کرد و حرارت بدن را نیز اندازه‌گیری نمود. او تألیفات زیادی از خود بر جای نهاد که می‌توان به آثاری هم‌چون ثروت‌های زیرزمینی امپراتوری فرانسه، درباره منابع طبیعی و آب و هم‌چنین احتراق فسفر و گوگرد اشاره کرد. فعالیت‌های علمی لاوازیه گاه بر اثر اشتغالات فنی و سیاسی که از طرف دولت به او ارجاع می‌شد وقفه و رکود پیدا می‌کرد. یکی از این ماموریت‌ها، مسئولیت جمع‌آوری مالیات مردم فرانسه بود که به او داده شد. اما پس از انقلاب کبیر فرانسه، بر اثر جو سازی‌هایی که علیه این دستگاه صورت گرفت، مسئولان آن به صورت افرادی خون‌خوار و منفور معرفی شدند که هم‌چون زالوهای خون‌خوار مردم را می‌مکیدند و از آنها مالیات می‌گرفته‌اند. لذا همگی را دستگیر و محاکمه کردند. لاوازیه هم که نتوانسته بود بی‌گناهی خود را در این محاکمه جنجالی ثابت کند، محکوم به اعدام شد و سرانجام در روز هشتم مه 1794م، در 51 سالگی به زیر تیغ گیوتین رفت. یکی از دانشمندان فرانسه، پس از مرگ لاوازیه گفت: تنها یک لحظه وقت برای بریدن لاوازیه صرف شد و شاید تا یک صد سال، زمان نتواند سر دیگری همانندش به وجود آورد.

روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر (1864م)
صلیب سرخ، عنوان سازمانی بین‌المللی است که برای تسکین آلام بشری و حفظ و پیشرفت بهداشت عمومی، بر طبق موافقتنامه ژنو در سال 1864م و خاصه در نتیجه مساعی شخصی به نام ژان هانری دونان سوئیس، تشکیل یافت. او در سال 1862م پیشنهاد کرد که خدمت به رنجوران و زخمی‌های نظامی، فعالیت بی‌طرف محسوب شود. این پیشنهاد با استقبال انجمن‌های امور خیریه مواجه شد و موافقتنامه کنفرانس بین‌المللی ژنو در سال 1864م برای بهبود وضع مجروحان نظامی تدوین گردید. از آن پس جمعیت‌های ملی صلیب سرخ به وجود آمده و گسترش پیدا کرد. هم‌چنین به پاس تلاش هانری دونان، روز هشتم مه، سال‌روز تولد وی به عنوان روز جهانی صلیب سرخ تعیین شد. در سال 1963م، در 88 کشور جهان، جمعیت‌های ملی صلیب سرخ به وجود آمد که در مقاطع گوناگون با هدف کمک متقابل و همکاری و توسعه فعالیت‌های مربوطه، به ویژه در زمان صلح فعالیت می‌کرد. فعالیت صلیب سرخ بین‌المللی جهانی پس از پایان جنگ جهانی دوم توسعه فراوانی یافت. هم‌چنین در کشورهای اسلامی به جای صلیب سرخ، هلال احمر به عنوان نماد این سازمان به کار گرفته شد. در ایران، جمعیت شیر و خورشید سرخ فعالیت داشت که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ایران نیز علامت هلال احمر را برای این فعالیت پذیرفت. مطابق آخرین آمار، 126 جمعیت صلیب سرخ و هلال احمر با بیش از 250 میلیون نفر عضو در سطح جهان فعالیت دارند.

مدگ "جان استوارت میل" فیلسوف و سیاست‌مدار، شهید انگلیسی، (1873م)
جان استوارت میل، فیلسوف و نظریه‌پرداز انگلیسی، در 20 مه 1806م در شهر لندن به دنیا آمد و از کودکی به

اعلام بانان جنگ جهانی دوم در اروپا (1945م) با آغاز سال 1943م و شروع عقب‌نشینی و شکست ارتش آلمان و متحدان هیتلر، دوره زوال جنگ جهانی دوم نیز آغاز شد. در خلال سال 1944م، روس‌ها به پیشروی سرسختانه خود به سمت غرب ادامه دادند و بخش عمده بالکان را پاکسازی کردند. در بهار سال 1945م آلمان در میان دو نیروی سهم‌گین گرفتار آمده بود. نیروهای متفقین از سمت غرب به شرق می‌تاختند و نیروهای شوروی، در اواخر آوریل، برلین را در محاصره گرفته بودند. در نهایت، نیروهای کشورهای غربی و شوروی در روزهای اولیه ماه مه، در مرکز آلمان به یکدیگر پیوستند و با سقوط برلین و خودکشی هیتلر، جنگ جهانی دوم در اروپا پایان یافت. از این رو در هشتم مه 1945م، وینستون چرچیل نخست‌وزیر وقت انگلستان با توافق سه دولت متفق خود یعنی آمریکا، شوروی و فرانسه، ضمن اعلام خیر تسلیم بدون قید و شرط آلمان، این روز را عید پیروزی نام‌گذاری کرد. به این ترتیب، جنگ شش ساله بین متفقین و متحدین با شکست آلمان پایان پذیرفت و کابوس وحشتناک آن به اتمام رسید. در این حال، هر چند آتش جنگ در اروپا خاتمه یافت ولی شعله‌های آن همچنان در جنوب شرقی آسیا زبانه می‌کشید، تا این‌که سه ماه بعد، در اوت 1945م با بمباران هسته‌ای هیروشیما و ناگازاکی توسط آمریکا، جنگ در این نقطه نیز پایان پذیرفت. جنگ در اروپا بیش از پنج سال و هشت ماه به طول انجامید. در طول این مدت، قریب یک‌صد میلیون نفر در کشورهای متخاصم بسیج شدند و بیش از چهل میلیون نفر نیز کشته شدند. بیشترین تلفات جنگ دوم جهانی را شوروی متحمل شد که رقمی بالغ بر بیست میلیون نفر می‌باشد. همچنین تلفات آلمان 5/4 میلیون نفر، فرانسه 2 میلیون نفر، انگلستان 2/1 میلیون نفر، آمریکا یک میلیون نفر، ایتالیا 760 هزار نفر و... هزینه این جنگ بیش از 1150 میلیارد دلار برآورد شد که بیش از 230 میلیارد دلار خسارت وارد بر شهرها و تأسیسات عمومی را هم باید به آن افزود.

یافتند. آثار مکتوب شیخ طوسی، جزو مهم‌ترین و معتبرترین کتب شیعه می‌باشند که کتب "تهذیب" و "استبصار" ایشان از ارکان حدیث شیعه هستند. شیخ طوسی را تدوین‌کننده و اساسنامه‌ی مکتب تشیع در فرهنگ و تمدن اسلامی می‌شناسند. شیخ طوسی در اواسط قرن پنجم هجری، حوزه‌ی عظیم نجف اشرف را بنیان نهاد و اولین دانشگاه شیعه را تاسیس کرد. سرانجام این عالم نامدار پس از عمری تلاش و خدمت، در محرم سال 460 ق در 76 سالگی به لقای معبود شتافت و در منزل مسکونی‌اش در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

تحصیل دانش روی آورد. وی از ده سالگی مطالعه آثار افلاطون و دیگر فلاسفه را آغاز کرد و در هفده سالگی وارد کمپانی هند شرقی گردید. میل پس از آن به شعر و ادب گرایش یافت و علاوه بر فراگیری موسیقی، آثار ادبی نویسندگان برجسته را مطالعه نمود. وی بعدها وارد سیاست شد و مدت‌ها نمایندگی پارلمان را پذیرفت، اما وارد هیچ حزب و دسته‌ای نگردید و فقط نظریه خویش را مورد بحث قرار می‌داد. جان استوارت میل مؤسس مکتب سودگری یا سودخواهی بود. بر اساس این نظریه، آنچه که متضمن و دربرگیرنده حداکثر خیر و سود برای بیشتر مردم است، میزان اخلاقی بودن آن است. میل در اخلاق نیز طرفدار مذهب سودگری و اصالت لذت است. وی سعادت را در لذت و سود، و عدم سعادت را در آلم و زیان می‌داند و اعتقاد دارد که برای رسیدن به سعادت، باید لذت را افزایش داد و از رنج و درد کاست. میل در فلسفه و روش علمی معتقد به تجربه و آزمایش است. به عقیده او، اساس دانش بشری بر دریافت‌های مستقیم از موجودات خارجی است ولی بیشتر، علم آن از راه استنتاج به دست می‌آید. عقاید میل سبب اصلاحات اجتماعی و سیاسی زیادی شد و در اقتصاد و فلسفه بعد از خود نیز تأثیر گذاشت. نظام منطقی میل، نظام استقرایی قیاسی است که در آن، استقرا یعنی از مشاهده حقایق جزئی به اصول کلی رسیدن و قیاس یعنی از اصول کلی به حقایق جزئی رسیدن. به عقیده وی، تنها با این نظام منطقی است که ما می‌توانیم امیدوار باشیم که معارف کهن را به اثبات رسانیم و به کشف معارف جدید نائل گردیم. جان استوارت میل، کتاب‌ها و رساله‌های مختلفی درباره افکار خود نگاشت که اصول اقتصاد سیاسی، اصول علم اقتصاد و آزادی از آن جمله‌اند. جان استوارت میل سرانجام در هشتم مه 1873م، در 68 سالگی درگذشت.